

Seija Strömberg

Carpe diem narsissien aikaan

Olin 15-vuotiaana elämäni ensimmäisessä kesätyöpaikassa kukkakaupasta. Pääsiäisviikolla jo tarvittiin apulaista kaupan takahuoneeseen leikkaamaan ja niputtamaan narsisseja ja tekemään muita aputöitä, jotta kauppiaspari sai keskittyä kimppujen sitomiseen ja myymiseen. Yhtäkkiä sain viettää koulun jälkeen tuntikausia huumaavassa kukkien tuoksussa satojen keltaisten narsissien ja monenväristen tulppaanien keskellä. Voi sitä onnea! Sinä pääsiäisenä rakastuin tulppaaneihin ja narsisseihin - leikkokukkien ja iloisten pääsiäiskimppujen näkökulmasta.

Elokuvassa Kuolleiden runoilijoiden seura tutustutaan narsisseihin aivan toisenlaisesta näkökulmasta. Äidinkielenopettaja Mr. Keating yrittää hoksauttaa nuoret opiskelijapojat siitä, että aikomisen sijasta tarvitaan tekoja ja toimeen ryhtymistä itselle tärkeiden asioiden saavuttamiseksi. Hän kävelyttää koko luokan katsomaan vanhaa luokkakuvaa, ja pitää kuvan äärellä elokuvan siteeratuimman puheen: ”Katsokaa heitä. Eivät he ole kovin erilaisia kuin te. Heilläkin on siististi leikatut hiukset, keho täynnä hormoneja. He ovat elämänsä tunnossa, täynnä itseluottamusta. Maailma on heille avoinna. He uskovat tulevansa tekemään jotain suurta, aivan kuten tekin uskotte. Heidän silmänsä ovat täynnä toivoa. Mutta mitä luulette, odottivatko he aikanaan pitkään ennen tekemisen aloittamista? Niin pitkään, että oli jo liian myöhäistä? Toivottavasti eivät, sillä tänään nämä pojat lannoittavat narsisseja.” Tämän jälkeen hän kehottaa oppilaita käyttämään jokaisen hetken hyödykseen. ”Tarttukaa hetkeen, tehkää elämästänne jotain ainutlaatuista!” Ja näin syntyi jo lähes kliseesi muodostunut sanapari carpe diem.

Tänä keväänä olemme saaneet tietää, että Suomi on jo kahdeksannen kerran valittu maailman onnellisimmaksi maaksi. Onko meidän elämämme siis pelkkää auvoa ja onnenhetkiä? Tuskin. Radio soittaa harva se päivä Vesterisen Yhtyeineen levyttämän laulun Tummilla teillä. Se kertoo riipaisevasti siitä, miten elämässä tulee eteen hetkiä ja aikoja, jotka ovat kaikkea muuta kuin ilon ja onnentunteiden sävyttämiä. Samalla se kertoo siitä, kuinka elämän merkitys syntyy toinen toisemme tarvitsemisesta ja kyvystä vastata lähimmäisten tarpeisiin.

*Kaikki on näillä tummilla teillä
Helppoa mulle rakastetulle
Mietin vain niitä, joille ei riitäkään
Joille ei jää ketään*

*Meidät on tehty toisia varten
Toistemme surujen siruja varten
kaikki on näillä tummilla teillä
Helppoa silloin*

*Tahtoisin olla tummilla teillä
Niille se ainoa, johon nojata saa
Niille se ainoa, johon nojata saa*

Ajattelen, että kirkonpalvelijoiden päivittäisenä työnä on olla ”toisia varten ja toisten surujen siruja varten”, toki myös jakamassa iloa ja onnenhetkiä. Joka tapauksessa se on mitä suurimmassa määrin *carpe diem* – tehtävä, jossa uskon kirkonpalvelijoiden olevan erittäin osaavia ja ammattikunnalleen kunniaksi. Entäpä työyhteisötasolla? Kuka ottaa vaarin työkaverin tunteista, väsymyksestä, kiireestä, huolista ja työn paineista, joskus yksityiselämän asioistakin, niistä jotka väistämättä tulevat työpaikalle? Työpaikoilla puhutaan jaksamisesta tai pikemminkin jaksamattomuudesta, ja ihmisiä ahdistavat globaalit maailmanpoliittiset muutokset mahdollisten henkilökohtaisten elämänhaasteiden lisäksi. Olemmeko valppaana ja herkällä taajuudella myös työtiimissämme päivittäin tapaamiemme ihmisten suhteen, joskus jopa hetken ”se ainoa, johon nojata saa”?

Palataanpa onnellisuuteen. Selitys suomalaisten hyvään sijoitukseen onnellisuusmittauksessa ei olekaan kansalaisten jatkuva onnentunne, vaan mielenrauhan löytäminen vallitsevista olosuhteista riippumatta. Onnellisuusraportin laatijat ovat todenneet, että anteliaisuus ja usko toisten ihmisten ystävällisyyteen ovat merkittäviä onnellisuuden ennustajia, jopa enemmän kuin korkea palkka. Tällaisen käyttäytymisen toteutumiseen toiselle ihmiselle - työssä kohdatuille asiakkaille, työtovereille ja omille läheisille ja kenelle tahansa - tarvitsemme jokapäiväistä henkilökohtaista kilvoittelua ja hetkestä vaarin ottamista. Pitämällä huolta siitä, että ystävällisyyteemme voi luottaa ja uskoa, tulemme varmuudella huomaamaan kuten Aleksis Kivi taannoin: ”On se elämä välimmiten lystiäkin ja nostelee kantapäitä.”

Kolmannen näkökulman narsisseihin tarjoaa 500-luvulta peräisin olevan arabiankielisen runo, jonka mukaan narsissin ostaminen on tärkeää myös sielunhoidon kannalta: ”*Jolla on kaksi leipää, ostakoon toisella leivällä narsissin kukkia. Sillä leipä on ruokaa ruumiille, mutta narsissi on sielun ravintoa.*”

Otetaanpa hetkestä vaarin, vaikkapa yllättämällä lähimmäisiämme narsissilla, ystävällisten sanojen kera.

